

J E L E N K Ö R.

31. szám.

Pest, szerda. April 18.

1832.

Foglalat: Magyarország (kir. kinevezések. Budapesti hídegyesület hivatalos közleménye. Torontali gyűlés, jótételek 's ajánlások a' m. nemz. tudom. akademiára, Csanádi Püspök halála 's egyebek). Lengyelország (vége az új létesítő rendeleteknek). Franciaország (követkamurai tanácskozások. Párizsi zajgó csoportozások. Adakozások. Perier cholérakódása. Martignac †). Görögország (a' Conferentia protocolluma e' f. évi január 19-ól 's egy ezzel összefüggő touloni tudósítás). China. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Királyi Felségünk martz. 22iki legfentebb határozatánál fogva nagys. Busán Aloiz kir. Tanácsost 's a' hármass országai báni Tábla közbiróját, a' három társ-országai ítélőszékhez előlülőnek méltóztatott kegyelmesen kinevezni. Szint ezen törvényszéki megürült közbirósággal tiszteltetett meg a' nagymélt. m. k. udv. Kancellaria által T. Mixich Miklós Ur az érintett Itélőszék eddigi jegyzője.

A' Buda-pest közötti állóhídbeli szándék ügyében.

A' pesti hídegyesület ismét ülést tartta april 6ikán Pesten a' casino teremeiben; jelen voltak Stainlein Eduard gr. előlülő, Dubraviczky Simon, Enderle Ignác, Havass József, Károlyi György és Lajos gr., Keglevich Gábor gr., Kolb János, Lechner József, Lissovényi László, Mednyánszky Aloiz báró, Öffner Ferencz, Polák Mihály, Rauchmüller Ferencz, Seeber Károly, Som-sich Pongrácz, Széchenyi István gr., Szögyényi László, Toma József, Tüköry József 's Wesselényi Miklós báró. Eléadja az előlülő az utóbbi tanácskozás óta az egyesület ügyeiben tett előleges lépéseket eképen: Ó cs. kir. Magassága a' Főherczeg-Nádor minnekutána kegyesen fogadá a' társaság köszönetét az Ó Főherczegsége által kegyesen megígért pártfogásért, azalatt ismét ujdón hálára ösztönzé a' társaságot az által, hogy a' dunapart magasságai méretését 's az ohajtott nivellírozást (vízfekti mérést) meghagyni méltóztatott; melly munkák azóta szakadatlanul folynak. Ennek következtében az előlülő legelébb is a' két szomszéd

városi hatóságot tudósítá forma szerint a' társaság léte 's célja felől, megkérvén egyszersmind mindkettejét, hogy azt műtudományi (technikai) 's hisztóriai adatok (datumok) közlése által elősegélleni ne terheltetnének. Ki volt ez uttal' az előlülőség által az is mondva, hogy a' társaság az egész ország javára tekintve egy akárhol is leendő, biztos és mozdíthatlan áltmenetelt akar a' Duna szép folyamán megállapítani; de szeretné, ha mellőzhetlen akadályok nem állának valósitása ellen, hogy az itt, a' két város közelében történnék. Ezen előterjesztésre rövid időn meghatározott feleletet várhatunk; azonban már eddig is eléggé nyilvánossá lön, hogy a' két városi közönség saját interesséje bölcse megfontoltában a' kívánsághoz igen szívesen járul, a' célt 's szándékot becsüli, 's annak segédmezésére örömet hajlik. Továbbá az előlülőség más hivatalok 's egyes személyekkel is levél általi közösülésbe lépett a' végett, hogy az illető levéltárokból az e' tárgy körüli régibb viszonyokról, tervekről 's egyéb hisztóriai hagyományokról minél több és bővebb tudósítást gyűjthessen. Mihelyt a' reményelt válaszok megérkeznek, szándéka az előlülőségnek e' felett kimerítő tudósítást adni a' társasághoz, hogy a' most fenálló környülmények, privilegiumok 's az érdeketek interesséji kívánata 's természetere szerint lehessen a' további hivatalos közlekedéseket 's az iránti tanakodásokat intézni.

A' társaság köszönetre érzé magát az előlülőség illy célirányos kezdeményei iránt

gerjedve; mellynek kifejezése után a helybeli akadályok előterjesztését hallgatá ki, mellyet a technikai biztosság eddigi tapasztalati után készített. E' szerint a két városnak olly meder vagy folyamágy (alveus, Strombett) melletti fekte, melly 300 és több ölnyi szélességtől 170 ölnyi szélességre keskenyül, s mellynek mélysége igen igen eltérő v. különböző; s továbbá azon veszély, melly a két város felrészeit vagy vidékeit fenyegeti, ha a hidoszlopok a két part legnagyobb közeledése v. összeszükülése irányában tétetnének, minthogy az oszlopokban fenakadható jégtorlat könnyen vízár alá boríthatná az érdekllett felsőbb vidékeket; végre a házak és utszák igen alacsony fekvése a hid s az arra viendő menet magasságához képest, mellyeket szükségképen a víznek itteni (a legkisebbtől a legnagyobbig egész 24 lábnyira különböző) dagadásához kell szükségképen alkalmazni; — mind ezek kétség kívül bármilyen hid építtetését is már magokban igen nehezítik. De minekutána a dologhoz értők, okokkal támogatva, az előszámlált akadályokat s nehézségeket a szükséges mód és eszközök megléte mellett épen nem nyilatkoztatták meggyőzhetleneknek, az előlülőség jónak találá azt hozni ajánlatba: határozottassék el, hogy a Főherczeg-Nádor Ó csász. királyi Fensége által folyamatba hozott egész hydrotechniai munka egy folyamrajzban (Stromplan), a hozzá tartozó profil (szelvény v. át-szeleti) plánokkal együtt irassék kőre (lithograph által) s egy felvilágosító hydrotechniai megfejtés vagy is leírás, ugy szinte egy ezen alapuló jutalom-tétel a helybeli viszonyokhoz alkalmazott legjobb hídterv (pontisprojectum v. planum) készítőjének, járulván hozzá, tétessék minélelőbb közzé.

A' társaság általánosan elfogadá ezen ajánlatot; technikai biztosságát pedig felszólítá, fogjon minélelőbb a dologhoz, s azt mennyire t. i. a megkivántató elődolgozások engedik, a legnagyobb lehetőséggel siettesse.

Ugy de bármilyen hid felállíttathatás: szinte és főképen pénzbeli segédszerektől függ. A' financz biztosság ada ugyan némi tudósítást az eddigi s ezentul reményelhető jövedelmekről; de a' gyülekezet olly véleményben volt, hogy sem ez, sem a' politikai s törvényes osztály (biztosság) szempon-ti a' technikai előmunkák végzete előtt biztos és alapos tanakodások tárgyai nem lehetnek. Nem vala tehát most, a' társaság több tagjai elutaztak előtt, egyéb határozatandó hátra, hanem az: mikép lehessen a' távol leendő tagokkal addig is, míg a' legközelebbi ülésben ismét összejövendenek, a' közösülést fentartani? — Az előlülőség ajánlatára s olly czéllal, hogy a' jelen és még támadandó ügyek vitelének állandó középpontja legyen, ez iránt a' társaság nyomban P a z i a z i Mihály ügyvéd urat nevezé jegyzőjének, utasításul adván, hogy ő, pesti lakában: „váczi utsza, Raics ház, 40dik szám“ minden érkezendő közleményt, kérdést, levelezést elfogadván, azokra a' környülmények szerint előlegesen is válaszoljon, vagy azokat az egyesület illető tagjaihoz juttassa. Ha v a s s.

Torontalból april 12dik: Nagy-Becskereket e' f. évi martius' elején, rendkívüli veszély éré. E' napon t. i. délutáni 1 órakor tűz' támadván, 100 épületnél több égett porrá; s ezen inséget a' dühösködött orkán egy óra alatt fejezé-be. A' kár tetemes, a' magyar-és németutszának nagyobb része láng martalékká lön, s a' jó szivú Ellemér helység lakosi, már más nap rakott szekerekkel hordák a' kenyeret s eleséget a' megégettek számára. Mélt. Écskai Lázár Ágoston ezredes s táblabíró Ur 1000 váltó ftot küldé nagylelküen a' szerencsétleneknek segédül. Jobbaházi Döry László táblabíró pedig és Lapády József Écskai meghatalmazott Urak, s mások is szép ajándékokkal ügyekezének letörteni a' kárvallás könnyeit. Bis dat qui cito dat. Csak az illy nemes lelkek érezhetik egész valódilag, mik az élet néma s tiszta örömei. E' várost gyakran ostromolja e'

veszély most, 's az idén már közel 200 épületet dula szerte az emésztő zsarátnag.

Mennél tovább halad a' közohajtás a' nemzetiséget felébresztteni, annál gyorsabb lobbanásokban mutatkozik a' torontali jó lelkek hazafisága. Egy szíves felszólításra, e' folyó hónap 2án tartatott közgyűlésben — mellyben az országos rendszeres munkák vizsgálata vétetett fontolatra, egyszersmind a' vizeknek vetendő gátak, töltések, a' forspontozás' célirányos rendszabási 's némelly szebb tettek' megjutalmaztatása 's több illetén fontos ügy tevé a' főtárgyat — a' magyar tudós társaság' iókepenze' gyámolítására méltós. Lázár Agoston ezredes Ur 400 ezüst for.; Ivándai Karácson István Táblabíró Ur 100 ezüst for.; Endrődy József fő adószedő Ur 100 ezüst for.; Sztamorai Malenicza Miklós táblabíró Ur 100 ezüst for.; Németi Damaszkín Antal táblabíró Ur 100 ezüst for.; Dadányi Constantin táblabíró Ur 100 ezüst for.; a' priv. Nagy-Kikindai kerület 80 ezüst for.; N. Jécsa, Lovrin, Szent-Hubert, Charleville, Solthurn, Komlós, Szőlős, Dugoszello, Német-Nagy-sz. Miklós, Csatád, Német-Csanád, Billét, Bogáros, Osztern, Gottlób, Rác-Szent-Péter, Rác-Nagy-szent Miklós, Grabác, Perjámos községek pedig öszveleg 124 ezüst for. 's 24 xrt, 's így egyetemben 1,104 for. 's 24 ezüst xrt. ajánlának. A' közhatározás a' Szolgabíró Úrak által a' megyebélieket felszólíttatni rendeli, 's bizton hagyja hinnünk, hogy a' torontali megyének e' tárgybeli utóbbi ajánlása sem lesz megvetendő; sőt tanúsága maradand azon szép lelkűségnek, mellynek tettei már több ízben tündöklének a' Haza előtt, 's fénylenek törvénykönyveinkben is.

E' gyűlésben íteltetett el a' T. Ittebei Kiss Antal Ur által alapított 500 e. f. díj, a' görcsmirigy alatt volt legügyesebb munkásságú férjfinak. Krüner Ferencz m. tiszt. Orvos-Doctor 's a' kikindai privileg. kerület' főorvosa az, ki rá érdemesnek találtatott. A' díj bármilly szép is, hanem az önézés

legnemesebb jutalma a' szívnek 's ez boldogítsa utóbb is a' tiszta szívű Orvos Urat!

Mélt. Török Antal csanádi Püspök Ur elhunyt. — Végét jövő levelünkben.

Tek. Bihar vármegye f. april 25-dikén tartja tisztválasztó székét; T. Szabolcs pedig majus első napján 's ugyan ekkor léssen mélt. Kaposmérői Mérey Sándor, kir. személyes jelenléti Helytartó Ó Nagyságának Somogy főispánsági székébe törvényes beiktatása, majus 7dikén pedig T. Baranya vármegyének tisztválasztása.

F. e. april 9ikeig hazánkban 92 törvényhatóság 4965 helyeiben 538,339et szálla meg a' cholera, felgyógyult közüle 298,541, meghalt 237,408, 's így orvoslás alatt marad 2390.

LENGYELORSZÁG.

Vége a' lengyelországi új organicum statutumoknak.

III. A' nemesség és községek gyülekezeteiről 's vajdasági tanácsnokokról.

42 cikk. Minden vajdaságban (v. megyében) az előbbi szokás szerint nemes- és községi, (falusi szinte mint városi) gyülekezetek 's vajdasági tanácsosak lesznek. 43. Mindenik kerületben (Kreis) öszgyül a' birtokos nemesség egy, a' helytartó által nevünkben kineveztetendő, marsall előülése alatt, hogy a' vajdasági tanácsba két tagot válasszon 's candidátusokat ajánljon, kik az igazgatás külön ágaiban megürülendő hivatalok betöltésére tekintetbe vétethessenek. 44. A' nemesi gyülekezetek csak a' helytartó felhívására ülhetnek össze. Ugyan ez fogja az egybejövet napját, a' tanácskozások tárgyát és tartások idejét is meghatározni. 45. Nincs része e' gyülekezetekben olly nemesnek, ki a' kerületi könyvbe beírva nincs, lengyel-királysági polgárjussal nem bír, 21 esztendőnél ifjabb, 's kinek bárminemű ingatlan jószága nincs. 46. Minden kerület nemeskönyvét (névtárát) a' vajdasági tanács készíti 's az igazgató tanács erősíti meg. 47. Minden városi és falusi községben öszgyül a' községi tanács, hasonlóul a' helytartó felhívására csak, 's az általa neveztetendő marsall elől-

ülte alatt. Minden illyes község egy tagot választ a' vajdasági tanácsba 's a' fenérdekletthez hasonló candidatus névsort készít. 48. Részt vehet a' községi gyűlésekben 1) minden polgár, ki nem nemes, de ingatlan birtoka van, 's ettől valami adót fizet. 2) minden gyárnok (fabrikans), keresménytulajdonos (Gewerbseigenthümer) 's minden kereskedő, kinek legalább is 10,000 lengyel forintot érő és saját árutára vagy rakhelye van. 3) minden plébános, szerzetes-előljáró (prior, guardian 's t. e.) 's egyházak vicariusai (helyettesi). 4) professorok, tanítók 's mások, kik a' kormány igazgatása alatt álló intézetekben neveléssel foglaltosak. 5) minden művész, ki magának tehetség 's ismeretek által nevet szerzett, vagy a' nemzeti szorgalom, kereskedés 's a' szép művek előmozdítására a' hazában hatással volt. 49. Nem vehet a' község gyűléseiben részt, kinek neve a' város v. falukönyvébe beírva nincs, nem polgár, 's nem legalább 21 esztendő. 50. A' nemesi gyülekezetekben részt vehetők jegyzékét (Liste) a' vajdasági tanácsosak, a' községi gyülekezetekben részt vehetőkét pedig (lásd az előbbi négy czikk.) a' belső ügyek-, egyház- és oktatásbeli biztosság készíti. 51. Minden vajdaságban vajdasági tanács állítatik, mellynek tagjait a' nemes és községi gyülekezetek választják, előlülőségét a' helytartó által erre kineveztetendő egyik tagja viszi. 52. Fő kötelességi ezen tanácsnak e' következők: 1) a' törvényszéki hivataloknál a' két első folyamodásu (instantiáju) bírót választandja. 2) a' kormánynak benyújtandó candidatusnévsor készítésében 's igazlásában részt veendő. 3) a' vajdaság java 's érdekei (interesséji) fentartatására ügyelend; illendő előterjesztések- és kérelmekkel, a' vajdaság biztossága útján, járulván a' kormány elébe, mire nézve magát mindenben a' még kiadandó külön rendszabásokhoz fogja alkalmazni.

IV. A' tartományi rendek gyűléseiről.

53. Az egész lengyel-királyságot illető ügyek feletti tanácskozás végett tartományi rendek gyűlései rendeltetnek. Ezek tanácsadó szózáttal fognak birni a' vizsgálatjuk alá bocsátott tárgyakban. 54. Köre 's módja ezen tanácskozásoknak külön rendelés által fog majd kiszabtatni.

V. Az ítélőszékekről.

55. Minden ítélő hivatalai a' lengyelkirályságnak általunk vannak legkegyesebben felállitva 's nevünkben munkálkodnak. A' megkegyelmezés 's büntetés enyhítése kirekesztőleg tőlünk függ. 56. Az ítélő hatóságok vagy olly bírákból állanak, kiket mi nevezünk, vagy ollyakból, kik az ez iránt adandó külön rendszabások formáji szerint választatnak. 57. Az általunk nevezettek mindaddig maradnak hivataljokban, míg, ha nekünk ugy tetszenék, attól feloldatnak, vétségök miatt a' törvény útján elmozdítatnak, vagy más hivatalba tételnek ált. A' választott bírák hivatalban maradások ideje a' külön rendszabásban van meghatározva. 58. Elmozdítathatók hivataljokból a' bírák, ha visszaélnék hatalmokkal 's a' kiszabott formák bebizonyított althágása esetén, de csak az illető felsőbb törvényszékek ítélete következtében. 59. A' rend fentartása az első és második folyamodásu ítélőszékeknél, ugy szinte az ezek közt hatáskörökre nézve támadható kétségek és pörök eligazítása a' fő törvénykamarára tiszte. 60. A' békebírákról szóló törvény minden rangu lakosokra nézve, előbbi erejében fenmarad. Tisztök a' pörlekedő feleket egyezésre (amicára) birni. 61. Semmi pört (pörös ügyet) sem lehet az első folyamodásu polgári törvényszékhez adni, minekelőtte azt az illető békebíró hivatalosan látta volna; kivételnek azonban az ollyak, mellyekben a' fenálló törvényekhez képest a' békebíró vég ítéletet nem hozhat. 62. Az ötszáz lengyel forintnál (mintegy száz váltó) többet nem érdeklő pörökben a' (városi és falusi) községi polgári és politiabírák ítélnék. 63. Az 500 lengyel ft. értékét meg-

haladó pörökben a' minden vajdaságban lévő tartományi és határnapai törvényszékek (Land-und Termingerichte) ítélnek. 64. A' kereskedési külön törvényszék eddigi módja és formájában megmarad. 65. Fenyítéki (criminalis) ügyekben a' minden vajdaságban felállítandó ugy nevezett Grod v. megyetörvényszékek ítélendek. 66. Az eddig kijelelt törvényszékek ítéletei új átnézésekre (revisio) feljebbviteli (Appellations) törvényszékek állittatnak. 67. Ezen kívül egy fő törvénykamara fog állittatni Varsóban, mellynek alkatja 's hatásmódja külön törvény által fog meghatározatni. 68. A' jelen organicum statutum egyes rendszabásai külön rendeletek által fognak bővebben kifejtetni 's kiegészítettetni. 69. Minden a' jelen statutum rendszabásával ellenkező régiebb törvény 's rendelet ezennel eltöröltetik.

Ezen organicum statutumot saját kezünkkel aláirtuk 's császári pecsétünket rá üttettük. Pétervárátt február 14 (26) dikán az Ur születése 1832dik, uralkodásunk 7dik esztendejében Miklós. A' császár és király által: gróf Grabowski István minister-statustitoknok.

FRANCZIAORSZÁG.

Martz. 29dikén a' követkamarában előjövén ismét a' gabonatörvény, Laurence ur mellékjavaslata ellen (l. Jelenk. 29) szólott a' kereskedési minister. Olly törvény, úgymond, melly ideig engedve csak szabadabb gabonakereskedést 's a' próba bélyegét viseli homlokán, nem képes bizodalmat gerjeszteni. A' civilisatióban illy messze haladt kornak gyalázat lenne a' gabonakereskedés szabadságát nyilván nem vallani, el nem fogadni. Rövid válasza után Laurence urnak, ki javaslata mellett megmaradt, az általános vitatás bérekesztetvén, olvasa az előlülő ugyan ezen, a' biztosságon is némelly csekély módosítással általment, javaslat 1ső cikkelyét, melly így hangzik: „A' gabona- és liszt-bevitelt eltiltó 1819 jul.

16diki 's 1821 julius 4diki törvények eltöröltetnek.“ Ezt a' kamara köz megegyezéssel fogadja el. Ekkor a' ministeri tanács előlülője két új törvényjavaslatot terjeszt a' ház elébe. Ezekben 3,300,000 franknyi toldalékhitelt kér 1831 és 32re a' belső ministeriumnak adatni a' politikai változások következtében Francziaországba menekedett idegenek felsegítésére. Perier ur előadása szerint ezek száma Francziaországban most 4,400ra megy; legujabban 73 olasz szökevény szállott ki Corsicában mindennek szükiben. A' Velenczében fogollyá tett 67 olaszra nézve, kik iránt nem régieben ment a' külső ügyek ministeriumához kérelem (l. Jelenkor 29 sz.) azt nyilatkoztatá ki Ausztria, hogy kész őket valamelly franczia kikötőbe szárazra tenni, melly ajánlatra a' franczia kormány örömet reá állott. A' Lengyelekre nézve különbözést tesz a' kormány a' polgáriak és katonák között. Lengyel katonatiszt most 169, közkatona 837 van az országban, de még több jó; jelenen nem régieben érkezett egy csapat Strassburgba. — Utána a' pecsétőr tesz szinte az idegenekre nézve törvényjavaslatot, mellynek két pontja ekképen szól: 1) meghaltalmaztatik a' kormány a' Francziaországba menekvő idegeneket az ország ez vagy amaz városában gyűjteni össze. 2) Kötelezheti őket a' kormány a' kijelelt városba gyülekezniek 's ki is parancsolhatja őket az országból, ha nem tennék azt, vagy ha jelenlétök a' kormány ítélete szerint rend és csend-zavarásra szolgálhatna okul. Mind ezen törvényjavaslatok a' biztosság szokott utjára igazítottak, a' kamara pedig a' gabonatörvényre térvén ált, annak második cikkelyét (1833 juliusa elsőjeig szóló vámtarifát) hallgatja meg; de azt zajos és heves vitatások után csak más nap (martz. 30dik) fogadja el, a' harmadik cikkelyt pedig martz. 31dikén.

Párisból Bécsbe rendkívüli alkalommal érkezett tudósítások april 3dikáról jelentik, hogy ott a' cholera dühösen pusztít

24 óra alatt (martz. 31diki estveli 4 órától más nap ugyanazon óráig) 203 betegedett meg, meghalt 67. April 1őjétől 2dikaig ugyanazon időmérték szerint 252 beteg közül megholt 100; 3dikan 316 beteg közül mintegy 122, 's így ez utóbb nevezett napig már több betegült meg ezernél. Nagyobb baj az, hogy a' városi 's kivált a' külvárosi nép nyugtalankodni kezd, jelesül azon otromba hír terjedezett 's kapott hitelt itt is, mintha a' csaplárosak mérget vegyíténének a' borba még pedig a' kormány rendelkezéséből! — A' rongyszedőkkel (chiffoniers) el akarák hitetni, hogy ezentul éjjelenként fog az utszai szemet elhordatni 's így az ő keresetjök megcsökken. Mind ezek következésében a' város több részeiben csoportozások történtek, mellyeket fegyveres erővel kellett elszéleszteni. A' város politia-praefectusa proclamatiot bocsátott a' néphez april 2dikan, mellyben meghazudtolván a' hamis híreket, inti a' nagylelkű párisi népséget, hogy a' hazug hírterjesztők 's rendezavaróknak hitelt ne adjon 's egy mulékony nyavalya terheit engedetlenséggel a' felsőség nyílt és jótékony szabási iránt ne súlyosítsa. A' hirdetmény e' szavakon végződik: „Segítség a' szerencsétleneknek; erő a' törvénynek!“ aláírva Gisquet politia-praefectus.

A' Hotel-dieu (legnagyobb 's főbb kórház Párisban) híres orvosai azon hivatalos nyilatkozást adák a' Moniteurben, hogy ámbár eddig a' legtöbb cholerabeteg a' Hotel-dieube vitétt, mindazáltal ők semmi olyast nem tapasztaltak azok körül, mi a' nyavalya ragadósságát gyaníttatná. Aláírva 12 orvos.

A' király és háza 108.000, mindenik minister 1000, Aguado ur 5000, Rothschild 10.000 frankot irtak alá a' cholera által leginkább fenyegetett szegénység gyámolítására. A' király e' célra ujabban 500.000 frankot adott a' kereskedési minister rendelése alá, hogy abból a' Parison kívüli betegeket is részéltesse. Orleans herczeg koronaörökös, Peri-

er ur társaságában meglátogató a' Hotel-dieu kórházi cholera betegeket, szólott velök, gondviselőikkel, orvosaikkal 's a' betegek körül fáradhatlankodó ápoló szüzeket (Soeurs de charité, szerzet) különösen megdicsérte.

Aprilis 3dikan már csendesebb volt a' főváros 's igen kevés rendetlenség adá elő magát. Nevezetes a' mit egy megszorult orvos az ellene fenekedő aljasabb néphez mondott, 's még sokkal nevezetesebb az, hogy a' nép ennek hallására eloszlott: „Mit? — így szóla 's ti volnátok a' nagy francia nemzetnek magzati? Ti kik nem szégyenlitek magatokat úgy viselni mint az Oroszok és Burkusok?“ —

Straszburgba april 7ikén következő telegraphi tudósítás érkezett: „Paris april. 7ikén, délutáni 2 órakor: A' kereskedési minister az alrajnai praefectushoz: A' ministeri tanács előlülőjét Perier Kázmér urat görcsmirigy lépé meg. A' hamar segedelem ohajtott sikerü volt; 's tul van már minden veszedelmen. Ha talán hazug hírek terjednének e' tárgy iránt, czáfolja meg az ur, 's alaptalannak hirdessen mindent, a' mi tudósítással ellenkezik. —

Martignac ur losszas sinylődés után april elején hunyt el aszkórságban, benne a' parlamenti szónoklat jeles tagját, a' haza pedig egyik legszebb characterü fíját veszté el.

GÖRÖGORSZÁG.

A' Courrier de la Grèce (görög kormányi hivatalos ujság) februar. 29kén jelenti, hogy Francia-, Angol-, és Oroszország minister-residensei (a' görög kormánynál) praesidens Ó Excellentiájának a' januarius 19diki protocollumot, melly az 1827 jul. 6iki szerződést kötött három hatalmasság képviselő-biztosi által Görögország ügyeiben iratott alá Londonban, mult februar. 28dikan hivatalosan általadák. A' protocollum így következik: „Protocolluma a' külső ügyek hivatalában Londonban január 19dik 1832 tartott confe-

rentiának. Jelen vannak Franciaország, Nagybritannia 's Oroszország meghatalmazotti. A' conferentiába gyűit meghatalmazottak minékutána gondos vizsgálat alá vették a' dolgok azon állapotjáról hozzájuk érkezett tudósításokat, mellybe Görögország az azt praesidensétől megfosztó gonosz tett által helyeztetett, következő alaponokban egyeztek meg, mellyek a' három hatalmasság görögországi minister-residenseinek 's tengeri és szárazföldi erejük vezéreinek közös rendszabásul szolgáljanak: 1) azon pillantásban, midőn az említett residensek és commandansok a' jelen protocollumot veendik, az argosi nemzeti gyűlés kétség kívül már rendelést fogott tenni egy ideigleni kormány-megerősítésre vagy felállításra nézve. Ezen, tudniillik minden törvényes forma szerint felállított, kormányt, mint ideigleni nemzeti kormányzékot a' három hatalmasság residensei 's tengeri és szárazföldi ereje commandansai meg fogják ismérni. 2) az itt nevezett residensek és vezérek az említett kormány iránti tiszteletben 's engedelmisségben jó példával fognak előljárni. 3) Valamint minden igazzal megkivánhatja a' három hatalmasság, hogy az említett kormány az országot a' törvény értelmében szeliden, részrehajlatlanul 's olly czéllal igazgassa, hogy az utóbbi időkben Görögországot szaggató viták - 's czivakodásoknak véget vessen, 's ezek örök feledékenységbe merüljenek: ugy szinte a' három hatalmasság residensei 's katonaság- és tengerihada vezérei okos magaviselet, meggyőzés 's álláspontjokkal és characterökkel egybekötött behatások által azon legyenek, hogy a' görög status egész körében a' béke és engedelmisség lábra álljon, az ideigleni kormányzéknek a' szükséges tekintet, mennyire tőlök függ, biztosítsák, magok pedig minden pártahajlástól őrizkedjenek. 4) Ugyan ők legyenek meggyőződve azon elvről 's abból is induljanak ki, hogy a' béke fentarthatásra 's az anarchia visszatértének meggátlására, melly (t.

i. az anarchia v. kormánytalanság) Görögországot a' három udvar közbe járulta előtt az elpusztulás szélére voná, mulhatlanul szükséges, hogy köztök (t. i. a' residensek és hadvezérek között) a' legtökéleteseb egyetértés uralkodjék, 's hogy illy bajos és kétséges pillanatokban egyedül ezen egyetértés teheti a' rájuk bizott fontos kötelességek teljesítését lehetővé. 5) Egyike ezen kötelességeknek, mellyre az 1827beli július 9diki szerződésben a' három hatalmasság főképen ügyelt, a' tengeri rablás megszüntetése volt a' görög tengereken; ennek sikerítésére fordított minden figyelem. A' három hatalmasság azon tengereken (vizeken) álló hajócsapatjának vezérei ne bocsássanak semmi hajót, bár kié legyen is az, keresztül, hanemha az illető hivataloktól kiadott uti 's más rendszeres hajóslevelei vannak, mellyek azoktól, (a' hivataloktól), mint magában is értődik, a' törvényes utasítások 's Görögországban kelendő formák szerint vannak készítve. 6) Foglalatokodott a' conferentia a' görögországi ideigleni kormány nevében kívánt pénzbeli segedelmek iránt, mellyek a' három hatalmasság magának fentartott kezessége alatt megállapítandó kölcsön fejében 's abba tudandólag kívántattak. Elhatározott ezen kérelemnek a' három udvar elibe terjesztése 's egyezésbe ment, hogy mindenik udvar szabad tetszésében álljon annyi pénzt adni előre, mennyire véleménye szerint a' görög kormánynak sürgetőleg szüksége van, egyszersmind pedig a' már elküldött summa mennyiségéről a' conferentiát mindenik udvar tudósítsa. 7) Azon közben e' protocollum az ideigleni kormánnyal közöltetik. A' három udvar residensei felhatalmaztatnak hirré tenni, hogy a' conferentia egy fejdelem-választásban foglalatoskodik 's reményli, e' pont felett minélelőbb tisztába jövend." Aláírva: Talleyrand, Palmerston, Lieven, Matuszewicz.

Szükség ezen protocollummal összevetni a' következő touloni tudósítást martz.

24dikéről: „Ducoudic brigg érkezett meg a' napokban leveleket hozván Navarinból, mellyek Görögország jelen állapotját igen kétesnek 's megakadottnak festik. A' hatalmaságok admiralai azzal akarák a' külön pártokat megbékíteni, hogy őket új királyok minélelőbbi kineveztetésével kecsegteték, sőt a' különben is csak egyik párttól eredett igazgatóvá tételét gróf Capodistrias Ágostonnak semmi erejűnek tekinték. Azonban szerencsétlenül megérkezik a' protocoll, melly őket odautasítja, hogy az új király megérkezteig a' gróf hatalmát 's kormányzóságát ismerjék meg. E' köz hírré tett oklevél a' lakosok három negyedében nagy zajgást 's békétlenséget okozott. Az admiralok annak, noha nem akarva 's csak erőltetett kénnyel, engedni fognak természetesen, de azt nem fogják akadályoztathatni, hogy a' megarai congressus csaknem minden hazafiak 's követek szavát egyesítse 's a' Rumelioták Patrast, Milot, Messolongit 's a' t. foglalják el.

C H I N A.

Nevezetesebb hírek Cantonból 1831 October 16ikáról angol levelek után: Nagy császáruk „az ész dicsősége“ születése 50ened évét az idén ünneplé; mindenhol tisztelkedői készületek tétettek; de minden öröm félben szakadt a' császár egyetlenegy törvényes fijának (ki utána uralkodni foggott volna) esztendő elejénti elholta miatt. Keserű bújából felvidult azonban Tauokwang juliusban, midőn két tatár származatú nője egyegy fimagzatot szüle, kik birodalmi örökösülés szerint törvényes fiai 's

követőji az uralkodásban, nem pedig ha chinai hitvestől születtek volna. — Néhány nap előtt császáruk Hewang-Te (a' sárga császár 's földmivelés isteni feltalálója) ol-tarán áldozatot nyujta be, 's végbe vivé a' háromszori térdelés nagy szertartását, melly alatt kilenczszer érinté homlokát a' földhöz; különben az egész ájtatoskodásban nem legnagyobb kedvet látszott lelni, mivel pirongatva hányá szemére a' cerimoniamesternek, hogy ezen szavakat „térdelj, borulj le“ igen igen lassan 's hosszadalmasan mondta ki; az előimádkozó szava sem tetszék neki 's megparancsolá, hogy máskor az ollyas tisztre harsány tor-ku ember választassék, 's ki különben a' szertartásokban is ügyes jártasságu. — Közelebb Chung-qua honggi kereskedő adóssá-giért Nan-han tisztviselő őrizetére bízott foglyul, ki szelíden bánt ugyan előbb ve-le, de később a' többi aljas rablók tömlö-czébe záratással fenyegeté, hahogy neki 3000 dollárt nem fizetne, nem telhetvén pedig ennyi az ügyefogyott kereskedőtől, magát elszánva felakasztá. Itt is van tehát gonoszlelkü porkoláb.

Pénzfolyamat:

B é c s (April 14kén) közép ár:

Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{1}{2}$ p. p.
— 4 pC.	77 $\frac{3}{4}$ —
— 1820diki nyeres. kölcsön	— — —
— 1821diki	122 $\frac{3}{4}$ —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötél.	47 $\frac{1}{2}$ —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCent kötel.	— — —
Bank-actiák v. részvények darabja 1152 $\frac{1}{2}$ —	— — —

A' gabonának pesti piaczi ára April. 17kén 1832.

Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	120	113 $\frac{1}{2}$	100	Zab	28 $\frac{2}{3}$	26 $\frac{1}{3}$	—
Kétszeres	80	70	—	Köles	53 $\frac{1}{2}$	50 $\frac{1}{2}$	—
Rozs	60	48	—	Köles-kása	—	—	—
Árpa	42	40	—	Kukoricza	40	38	—

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatja Landerer.